

జానపద విజ్ఞానం

ఎం.ఏ తెలుగు - మొదటి సెమిస్టర్

రచయిత

డా॥ పి. రమాదేవి

ప్రొఫెసర్

యోగి వేమన విశ్వ విద్యాలయం
వేమనపురం, కడప, ఆంధ్రప్రదేశ్ - 516 005

Dr. B. R. Ambedkar Open University

Eluru, Andhra Pradesh, India

www.drbraouap.org

Year : 2026

Edition : First

All rights reserved. No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Dr. B. R. Ambedkar Open University

Eluru, Andhra Pradesh, India

www.drabraouap.org

జానపద విజ్ఞానం

యూనిట్ - I

- 1.1 జానపదం-జానపదులు జానపద విజ్ఞానం-వర్గీకరణ-ప్రయోజనాలు
- 1.2 జానపద సాహిత్యం-నిర్వచనాలు-వర్గీకరణ
- 1.3 జానపద, శిష్ట సాహిత్యం : భేద సాదృశ్యాలు
- 1.4 జానపదవిజ్ఞానం : ప్రాచ్య-పాశ్చాత్య పండితుల కృషి

యూనిట్ - II

- 2.1 జానపద గేయాలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 2.2 జానపద కథాగేయాలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 2.3 వీరగాథలు-స్వరూప స్వభావాలు-వర్గీకరణ
- 2.4 జానపద గద్యాఖ్యానాలు-వర్గీకరణ

యూనిట్ - III

- 3.1 సామెతలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 3.2 పొడుపుకథలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 3.3 జానపద కళలు ఆవిర్భావం, వికాసాలు-ప్రయోజనాలు-వర్గీకరణ
- 3.4 జానపద సంగీతం, పుట్టు పూర్వోత్తరాలు-వర్గీకరణ-జానపద వాయిద్యాలు

యూనిట్ - IV

- 4.1 జానపద సంగీతకారులు : భీక్షుక గాయకులు, పిచ్చుకకుంటలు, శారదకాండ్రు బవనీలు, గొల్లసుద్దులు, దాసరులు
- 4.2 జానపద నృత్యం-ఆవిర్భావవికాసాలు, వివిధ జానపద నృత్యాలు
- 4.3 జానపద రూపకాలు, రకాలు
- 4.4 జానపదులు వివిధ కళారూపాలు-జానపద కళలపై జరిగిన పరిశోధన

ఆధార గ్రంథాలు

1. ఆచార్య బి. రామరాజు-తెలుగు జానపదగేయ సాహిత్యం
2. హరి ఆదిశేషువు : జానపదగేయవాఙ్మయ పరిచయం
3. నేదునూరి గంగాధరం : జానపద వాఙ్మయ వ్యాసావళి
4. ఆచార్య ఆర్వీయన్ సుందరం : ఆంధ్రుల జానపద విజ్ఞానం
5. ఆచార్య జి.ఎస్ మోహన్ : జానపద విజ్ఞాన అధ్యయనము
6. ఆచార్య టి.వి. సుబ్బారావు : తెలుగులో వీరగాథా కవిత్వం
7. ఆచార్య నాయని కృష్ణకుమారి : తెలుగులో జానపదగేయ సాహిత్యం
8. డా॥ పాశెం రమాదేవి : కడప జిల్లా సాంఘిక సాంస్కృతిక వైభవం
9. ఆచార్య పి. నరసింహారెడ్డి : తెలుగు సామెతలు జనజీవనం
10. ఆచార్య కె.మునిరత్నం : చిత్తూరు జిల్లా జానపదగేయాలు
11. ఆచార్య జి. నాగయ్య : దాక్షిణాత్య కళారూపాలు
12. ఆచార్య చిగిచర్ల కృష్ణారెడ్డి : జానపదనృత్యకళలు
13. ఆచార్య మూలె విజయలక్ష్మి : తెలుగు జాతీయాలు, పర్యాయపదాలు
14. ఆచార్య కసిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి : పొడుపుకథలు

జానపద విజ్ఞానం

యూనిట్ - I

1.0	ఉద్దేశం	2
1.1	ప్రవేశిక	2
1.2	జానపద వర్గీకరణ	4
12.1	జానపద విజ్ఞానం వల్ల ప్రయోజనాలు	6
1.3	జానపద సాహిత్యం - నిర్వచనాలు - వర్గీకరణ	7
1.3.1	జానపద సాహిత్యం - వర్గీకరణ	9
1.3.2	జానపద, శిష్ట సాహిత్యాలు : భేద సాదృశ్యాలు	10
1.3.3	శిష్ట సాహిత్యం - జానపద సాహిత్యం - లక్షణాలు	11
1.3.4	శిష్టసాహిత్యం - జానపద సాహిత్యం - భేదసాదృశ్యాలు	11
1.4	జానపద విజ్ఞానం : ప్రాచ్య - పాశ్చాత్య పండితుల కృషి	13
1.5	జానపద విజ్ఞానంలో పాశ్చాత్య పండితుల కృషి	14
1.6	పాశ్చ పండితుల కృషి	16
1.7	మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు	18

యూనిట్ - II

2.0	ఉద్దేశం	24
2.1	ప్రవేశిక	24
2.2	పరిచయం	24
2.2.1	లక్షణాలు	25
2.2.2	జానపద గేయాలు వర్గీకరణ	26
2.3	జానపద కథా గేయాలు	28
2.3.1	లక్షణాలు	28
2.3.2	జానపద కథాగేయాలు వర్గీకరణ	29
2.4	వీరగాథలు	31
2.4.1	వీరగాథ లక్షణాలు	31
2.5	గద్యాఖ్యానాలు	35
2.6	ఐతిహ్యాల వర్గీకరణ	38
2.7	మాదిరి ప్రశ్నలు	40

యూనిట్ - III

3.0	ఉద్దేశం	46
3.1	ప్రవేశిక	46

3.2	సామెతలు - నిర్వచనాలు	46
3.2.1	సామెతలు - లక్షణాలు	47
3.3	పొడుపు కథలు - నిర్వచనాలు	49
3.3.1	పొడుపుకథలు - లక్షణాలు	49
3.4	జానపద కళలు ఆవిర్భావం - వికాసాలు - ప్రయోజనాలు- వర్గీకరణ	53
3.5	జానపదకళలు ఆవిర్భావం	55
3.5.1	జానపద కళల వర్గీకరణ	55
3.6	జానపద సంగీతం. పుట్టు పూర్వోత్తరాలు - వర్గీకరణ - జానపద వాయిద్యాలు	57
3.7	ప్రశ్నాపత్రం	60
యూనిట్ - IV		
4.0	ఉద్దేశం	66
4.1	ప్రవేశక	66
4.2	జానపద సంగీతకారులు	66
4.3	జానపద నృత్యం	71
4.3.1	జానపద నృత్యాలు - ఆవిర్భావ వికాసాలు	72
4.4	జానపద రూపకాలు, రకాలు	74
4.4.1	రూపకాల ఆవిర్భావం	75

4.4.2	జానపద రూపారాలు - రకాలు	75
4.5	జానపదులు వివిధ కళారూపాలు - జానపదకళలపై జరిగిన పరిశోధన	77
4.5.1	రకాలు	78
4.5.2	జానపద కళారూపాలపై పరిశోధన	80
4.6	ప్రశ్నలు	82